

“ਅਤੇ ਉਹ ਚਲਿਆ ਗਿਆ” (2)

ਬਾਈਬਲ ਪਾਠ #32

VII. ਯਿਸੂ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦਾ ਆਖਰੀ ਹਫ਼ਤਾ (ਚੱਲਦਾ)।

ਹ. ਮੰਗਲਵਾਰ: ‘‘ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਦਿਨ’’ (ਚੱਲਦਾ)।

7. ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਤੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ (ਚੱਲਦਾ)।

ਅ. ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ (ਚੱਲਦਾ)।

(2) ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ (ਮੱਤੀ 24: 15-35; ਮਰਕੁਸ 13: 14-31; ਲੂਕਾ 21:20-36)।

ਬ. ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ।

(1) ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ।

(ੳ) ਬਿਨਾਂ ਐਲਾਨ ਦੇ ਦੂਜੀ ਆਮਦ (ਮੱਤੀ 24: 36-41; ਮਰਕੁਸ 13: 32)।

(ਅ) ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ (ਮੱਤੀ 24: 42-51; ਮਰਕੁਸ 13: 33-37)।

ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਮੱਤੀ 24 ਅਤੇ ਮਰਕੁਸ ਅਤੇ ਲੂਕਾ ਵਿਚ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਇਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਮੱਤੀ 24: 4- 14 ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਲੜਾਈਆਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਸਤਾਅ ਅਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਆਇਤਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦਾ ਪੱਕਾ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪਸੰਦੀਦਾ ਹਨ। ਉਹ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ‘‘ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਨੇੜੇ ਹੈ।’’ ਇਹ ਨਬੂਵਤਾਂ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ:

(1) ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਅੰਤ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ (ਜਿਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ) ‘‘ਅਨਿਸ਼ਾਨ’’ ਹਨ। ਉਹ ਅੱਜ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋਏ ਸਨ, ਦੂਜੀ ਵਿਚ, ਤੀਜੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਪੱਕੇ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(2) ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਜਿਸ ਤੇ ਅਸੀਂ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਧਿਐਨ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਹੈ। ਮੱਤੀ 24: 4- 15 ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਭੁਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਉਸ ‘‘ਨਿਸ਼ਾਨ’’ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਂਗੇ, ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਲੈਣ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨਾਸ ਤੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਅਪੋਕਲਿਪਟਿਕ (ਅਰਥਾਤ ਸੰਕੇਤਕ) ਵਰਣਨ ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ

ਗਏ ਉਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ।

ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ

(ਮੱਤੀ 24:15-35; ਮਰਕੁਸ 13:14-31; ਲੂਕਾ 21:20-36)

ਅਸਲੀ ਨਿਸ਼ਾਨ (ਮੱਤੀ 24: 15, 16; ਮਰਕੁਸ 13: 14ਓ; ਲੂਕਾ 21: 20)

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਉਪਰੰਤ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਉਜਾੜਨ ਵਾਲੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਜਿਹ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਦਾਨੀਏਲ ਨਬੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਵਿਚ ਖੜੀ ਵੇਖੋ (ਵਾਚਣ ਵਾਲਾ ਸਮਝ ਲਵੇ) ਤਦ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਪਹਾੜਾਂ ਉੱਤੇ ਭੱਜ ਜਾਣ’ (ਮੱਤੀ 24: 15, 16)। ਮਰਕੁਸ ਦੇ ਵਰਣਨ ਵਿਚ ‘ਉਜਾੜਨ ਵਾਲੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਜਿਸ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਉੱਥੇ ਖੜੀ ਹੈ’ (ਮਰਕੁਸ 13: 14ਓ)।

ਸਨਸਨੀ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ‘ਉਜਾੜਨ ਵਾਲੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਜਿਸ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਉੱਥੇ ਖੜੀ’ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਾਉਣਾ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਲੂਕਾ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਂਾਂਤਰ ਆਇਤ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਵੇਖੋ, ਤਾਂ ਜਾਣੋ ਭਈ ਉਹ ਦਾ ਉੱਜੜਨਾ ਨੇੜੇ ਆ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ’ (ਲੂਕਾ 21: 20)। ਉਸ ਸਮੇਂ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 60 ਈਸਵੀ ਦੀ ਸਦੀ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਰੋਮੀ ਫੌਜਾਂ ਰਾਹੀਂ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਵੇਖਿਆ।

ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਇਆ ਕਿ ‘ਉਜਾੜਣ ਵਾਲੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਚੀਜ਼’ ਦੀ ਗੱਲ ‘ਦਾਨੀਏਲ ਨਬੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ’ ਕਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ‘ਉਜਾੜਨ ਵਾਲੀ’ ਅਤੇ ‘ਘਿਣਾਉਣੀ ਚੀਜ਼’ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਮਿਲਦੀ ਹੈ (9:26, 27; 11:31; 12: 11)। ਦਾਨੀਏਲ 11: 31 ਅਤੇ 12: 11 ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿਲੋਕਸੀ ਰਾਜੇ, ਐਂਟੀਓਕਸ ਐਪੀਫੇਨਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਾਰਣ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ਰ ਰੀਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਮੱਕਾਬੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਹੋ ਗਈ (167 ਈ. ਪੂ.),² ਜਦਕਿ 9:26, 27 ਵਿਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰੋਮੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਦਾਨੀਏਲ 9 ਦੀ ਆਇਤ ਵਿਚ ਇਹ ਨਬੂਵਤ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਹੈਕਲ ਲੋਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਿੱਸੇ ਇਹ ਹਨ: ‘... ਮਸਹ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਪੁਰਸ਼ [ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ] ਵੱਢਿਆ [ਅਰਥਾਤ ਠੁਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ] ਜਾਵੇਗਾ, ... ਜਿਹੜਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਆਵੇਗਾ ਉਹ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਹਿਰ ਅਰ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜਨਗੇ ...’ (ਦਾਨੀਏਲ 9:26)³ ਡੇਵਿਡ ਰੈਕਟਿਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ:

‘ਉਜਾੜਨ ਵਾਲੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਚੀਜ਼’ ਆਪਣੇ ਜਰਨੈਲ, ਟਾਈਟਸ (‘ਬਾਦਸ਼ਾਹ’; 9:26ਅ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਰੋਮੀ ਫੌਜ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ 70 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ...

ਦਾਨੀਏਲ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ‘ਉਜਾੜਨ ਵਾਲੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਚੀਜ਼’ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਉਦ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਰੋਮੀ ਫ਼ੌਜ ਅਰਥਾਤ ਆਪਣੀ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਕਾਰਣ ਘਿਣਾਉਣੀ ਰੋਮੀ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।⁴ ... ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀ ਕੌਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਖਾਸ ਨਬੂਵਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਯਹੂਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਜੋਸੇਫ਼ਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘ਦਾਨੀਏਲ ਨੇ ਰੋਮੀ ਸਰਕਾਰ ਬਾਰੇ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਜਾੜਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।’⁵

ਅਸਲੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਆ ਜਾਣ ਤੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਏ (ਮੱਤੀ 24: 16-20;

ਮਰਕੁਸ 13: 14ਅ-18; ਲੂਕਾ 21: 21, 23)

‘ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ’ ਵੇਖ ਕੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਮਗਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਤੇ ਭੱਜ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (ਮੱਤੀ 24: 16; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13: 14ਅ; ਲੂਕਾ 21: 21ਓ)। ਮਸੀਹ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਜਿਹੜਾ ਕੋਠੇ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਅਸਬਾਬ ਲੈਣ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਨਾ ਉੱਤਰੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਖੇਤ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਲੈਣ ਨੂੰ ਪਿਛਾਹਾਂ ਨਾ ਮੁੜੇ’ (ਮੱਤੀ 24: 17, 18; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13: 15, 16; ਲੂਕਾ 21: 21ਅ)। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ‘ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਹੋਵੋ, ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਬੈਗ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਲੈਣ ਲਈ ਉੱਥੇ ਨਾ ਰੁਕਿਓ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਵੋ, ਤਾਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਜਾਇਓ। ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿੱਚੋਂ ਫ਼ੌਰਨ ਭੱਜ ਜਾਣਾ!’

ਯਿਸੂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ‘ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਗਰਭਣੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣ!’ (ਮੱਤੀ 24: 19; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13: 17; ਲੂਕਾ 21: 23ਓ)। ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਪਿਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਲਈ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੋਣਾ ਸੀ।⁶ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ, ‘ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡਾ ਭੱਜਣਾ ਸਿਆਲ ਵਿਚ ਜਾਂ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਨਾ ਹੋਵੇ’ (ਮੱਤੀ 24: 20; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13: 18)। ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਫ਼ਾਟਕ ਬੰਦ ਹੋਣੇ ਸਨ,⁷ ਸਿਆਲ ਵਿਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੋਣਾ ਸੀ (ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਰੋਮੀ ਲੋਕ ਬਸੰਤ ਦੀ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਆਏ)।

ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਜੋ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫੇਰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੇ, ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਦੁੱਧ ਪਿਆਉਣ ਜਾਂ ਮੌਮਸ ਜਾਂ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਥਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਸੀ? ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿੱਚੋਂ ਭੱਜਣ ਵੇਲੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣੀ ਸੀ।

ਮੱਤੀ ਅਤੇ ਮਰਕੁਸ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਇਕ ਸੰਪਾਦਕੀ ਟਿੱਪਣੀ ਜੋੜੀ: ‘ਵਾਚਣ ਵਾਲਾ ਸਮਝ ਲਵੇ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਸਮਝ ਲਵੇ’ (ਮੱਤੀ 24: 15; ਮਰਕੁਸ 13: 14)। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰੰਭਿਕ ਮਸੀਹੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੱਜ ਜਾਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਰੋਮੀ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਰਹਿ ਗਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਭੱਜਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

300 ਈਸਵੀ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹੋਏ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਯੂਸਬਿਉਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ

ਇਕ ਦਿਲਚਸਪ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਘੋਰਾਬੰਦੀ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹਟਾ ਲਈ ਗਈ ਸੀ।^੯ ਸਮਰਾਟ ਵਿਟੋਲਿਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਜਿੰਮਾ ਜਰਨੈਲ ਵੈਸਪੇਸਿਅਨ ਦਾ ਸੀ। ਰੋਮੀ ਸੀਨੇਟ ਨੇ ਵੈਸਪੇਸਿਅਨ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜਪਾਲ ਵਿਟੋਲਿਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਵੈਸਪੇਸਿਅਨ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਮਲੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਟਾਇਟਸ ਨੂੰ ਜਰਨੈਲ ਬਣਾ ਕੇ ਚਾਰਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਆਗਿਆ ਦੇ ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਘੋਰਾਬੰਦੀ ਰੁਕ ਗਈ। ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਤੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਯਰਦਨ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਰ ਪੇਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਭਿਆਨਕ ਨਾਸ ਤੋਂ ਬਚ ਗਏ। ਯੂਸਬਿਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਘੋਰਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵੀ ਮਸੀਹੀ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸੱਟ ਲਗੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਮਰਿਆ।^੯

ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸੁਭਾਅ (ਮੱਤੀ 24: 21-28;

ਮਰਕੁਸ 13: 19-23; ਲੂਕਾ 21: 22-24)

ਮੱਤੀ 24 ਦੇ ਅਗਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੇਖ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਹੋਵੇਗਾ:

ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹਾ ਵੱਡਾ ਕਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ¹⁰ ਜੋ ਜਗਤ ਦੇ ਮੁੱਢੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਾ ਹੁਣ ਤੋੜੀ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਕਦੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਰ ਜੇ ਉਹ ਦਿਨ ਘਟਾਏ ਨਾ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਰੀਰ ਨਾ ਬਚਦਾ ਪਰ ਉਹ ਦਿਨ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆਂ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ¹¹ ਘਟਾਏ ਜਾਣਗੇ (ਮੱਤੀ 24: 21, 22; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13: 19, 20)।

ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ,

... ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਵੱਟਾ ਲੈਣ ਦੇ ਦਿਨ ਹਨ¹² ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਸਭ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ। ਅਫਸੋਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਗਰਭਵਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਚੁੰਘਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣ ਕਿਉਂ ਜੋ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਵੱਡੀ ਤੰਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪਰਜਾ ਉੱਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਓਹ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਧਾਰ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੇ ਸਭ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਪੁਚਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਤੋਂ ਲਤਾੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦ ਤੀਕਰ ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੂਰੇ ਨਾ ਹੋਣ¹³ (ਲੂਕਾ 21: 22-24)।

ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਤੀ ਲਗ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਨਬੂਵਤ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤਕ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਘੋਰਾਬੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਘੋਰਾਬੰਦੀ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪਸਾਹ ਲਈ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਰੋਮੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਘੋਰਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਘੇਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਚਣ ਦੀਆਂ ਭਰਪੂਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।¹⁴ ਆਖਿਰਕਾਰ 70 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਟਾਈਟਸ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਰੋਮੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।¹⁵ ਜੋਸੇਫ਼ਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ‘‘ਸਲੀਬਾਂ ਲਈ ਥਾਂ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਲੀਬ ਮਿਲਣ’’ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਤਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਲੀਬ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਮਾਰ

ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।¹⁶ ਅਤੇ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ‘ਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵੀ ਯਹੂਦੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਾ ਬਚਿਆ।’¹⁷

ਰੋਮੀਆਂ ਨੇ ਹੈਕਲ ਸਮੇਤ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਕੇ ਫੂਕ ਸੁੱਟਿਆ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 22: 7)। ਅੱਗ ਨਾਲ ਹੈਕਲ ਦਾ ਸੋਨਾ ਪਿਘਲ ਗਿਆ,¹⁸ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ‘ਪੱਥਰ ਤੇ ਪੱਥਰ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ।’ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ‘ਐਥੇ ਪੱਥਰ ਉੱਤੇ ਪੱਥਰ ਛੱਡਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇਗਾ’ (ਮੱਤੀ 24: 2)। ‘ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਹੈਕਲ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਪੱਥਰ, ਅਤੇ ਇਕ ਦੇ ਕੁਝ ਟੁਕੜੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਪਛਾਣੇ ਹਨ।’¹⁹ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਇੰਨੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਕਦੀ ਅਬਾਦ ਸੀ।²⁰

ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵੱਡੇ ਕਸ਼ਟ ਵਿਚ ਝੂਠੇ ਮਸੀਹ ਉੱਠ ਖੜੇ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਝੂਠੀ ਆਸ ਦੇਣਗੇ (ਮੱਤੀ 24: 23-25²¹; ਮਰਕੁਸ 13: 21-23)। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਫੈਲਾਉਣੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ‘ਉਹ ਇੱਥੇ ਹੈ’ ਜਾਂ ‘ਉਹ ਉੱਥੇ ਹੈ।’ ਮਸੀਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ‘ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨਾ’ (ਮੱਤੀ 24: 26)। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਮਸੀਹ ਵਾਪਸ ਆਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਵੇਗਾ! ‘ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਜਲੀ ਚੜ੍ਹਦਿਓਂ ਚਮਕਾਰਾ ਮਾਰ ਕੇ ਲਹਿੰਦੇ ਤੀਕਰ ਦਿਸਦੀ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਆਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ’ (ਮੱਤੀ 24: 27; ਵੇਖੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 1: 7)।²²

ਝੂਠੇ ਮਸੀਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਆਸ ਝੂਠੀ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਯਹੂਦੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਦਾ ਹਰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸੁਣਾਈ ਜਾਣੀ ਸੀ (ਰੋਮੀਆਂ 1: 16); ਪਰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਰਹਿਮ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੌਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਮਹਾਨ ਵੈਦ ਨੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ, ‘ਜਿੱਥੇ ਮੁਰਦਾਰ ਹੈ ਉੱਥੇ ਗਿਰਝਾਂ²³ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ’ (ਮੱਤੀ 24: 28)।

ਫੌਰਨ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ

(ਮੱਤੀ 24: 29-31; ਮਰਕੁਸ 13: 24-27; ਲੂਕਾ 21: 25-28)

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਭਾਗ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਹਾਂ:

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਕਸ਼ਟ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਝੱਟ ਸੂਰਜ ਅਨੁਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਚੰਦ ਆਪਣੀ ਚਾਨਣੀ ਨਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਰ ਤਾਰੇ ਅਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਪੈਣਗੇ ਅਤੇ ਅਕਾਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਿਲਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਤਦ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ ਅਰ ਤਦੋਂ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਪਿੱਟਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥਾ ਅਰ ਵੱਡੇ ਤੇਜ ਨਾਲ ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਬੱਦਲਾਂ ਉੱਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਵੇਖਣਗੀਆਂ। ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਰਹੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ ਉਹ ਚੌਹਾਂ ਕੁੰਟਾਂ ਤੋਂ ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਉਸ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਐਸ ਸਿਰੇ ਤੀਕਰ ਉਹ ਦੇ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਨਗੇ (ਮੱਤੀ 24: 29-31; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13: 24-27; ਲੂਕਾ 21: 25-28)।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਜੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ, ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਜੇ ਤੇ ਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ/ਪਰ ਜੇ ਮੱਤੀ 24:34 ਵਿਚ ‘‘ਇਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ’’ ਵਾਕ ਵਿਚ 29 ਤੋਂ 31 ਆਇਤਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ (ਜੋ ਕਿ ਸੁਭਾਵਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ), ਤਾਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਸੀ।

ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਸਰੋਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ।²⁴ ਮੱਤੀ 24:29-31 ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ (ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਆਇਤਾਂ) ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਕਈ ਤਬਾਹਕੁਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਸੂਰਜ, ਚੰਦ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਅਰਥ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਯਾਦਗਾਰ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ‘‘ਜ਼ਮੀਨ ਹਿੱਲ ਗਈ’’ ਵਰਗੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ):

- ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਬਾਬੁਲ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਬਾਰੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਯਸਾਯਾਹ 13:1, 9-11)।
- ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਦੂਮ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਨਬੂਵਤ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਯਸਾਯਾਹ 34:4, 5)।
- ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫਿਰੋਨ (ਅਰਥਾਤ ਮਿਸਰ) ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 32:2, 7, 8)।²⁵

ਫਿਰ, ‘‘ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਆਉਣਾ’’ (ਜਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਵਾਕ) ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

- ਖੁਦਾ ਮਿਸਰ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ‘‘ਆਇਆ’’ (ਯਸਾਯਾਹ 19:1)।
- ਯਿਸੂ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਰਾਜ/ਕਲੀਸੀਆ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ‘‘ਆਇਆ’’ ਸੀ (ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ, ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਪੈਂਟੀਕਾਸਟ, ਤੇ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2) (ਮੱਤੀ 16:28 ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਮਰਕੁਸ 9:1 ਨਾਲ ਕਰੋ)।

ਮੱਤੀ 24:29-31 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: (1) ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੱਤੀ 29 ਤੋਂ 31 ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ‘‘ਕਸਟ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਝੱਟ’’ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ (ਆਇਤ 29)। (2) ਆਇਤ 34 ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਜੀਵਨਕਾਲ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ। (3) ਆਇਤ 29 ਤੋਂ 31 ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੂਜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਮੱਤੀ 24:29-31 ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਤਰਕਸੰਗਤ ਵਿਆਖਿਆ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

ਆਇਤ 29: ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਅਤੇ ਹੈਕਲ ਦਾ ਨਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ ਯਹੂਦੀ ਕੌਮ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਇਤ 30: ‘‘ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ’’ ਹੈਕਲ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਸੀ।²⁶ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ

ਬਰਬਾਦੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨਬੂਵਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਵੇਖਣਾ ਸੀ।²⁷ ਹੈਕਲ ਦੇ ਪੂਰਣ ਨਾਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀ ਨਬੂਵਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ‘ਨਿਸ਼ਾਨ’ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮਸੀਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਆਇਤ 30ਅ: ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੋਣ ਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਸੋਗ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਆਇਤ 30ਅ: ਉੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ‘ਆਉਣ’ ਲਈ ਅਰਥਾਤ, ਜਗਤ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿ ਕੇ ਸਭ ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਜਾਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਹੋਣ ਲਗਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ... ਤੁਹਾਡਾ ਨਿਸਤਾਰਾ ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਹੈ’ (ਲੂਕਾ 21:28)।

ਆਇਤ 31: ਜੇ ਜਿੱਥੇ ਤਕ ਸਾਡੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਇਤ 31 ਗ੍ਰੇਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਰਥਾਤ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਜਾਂ ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਸੰਕੇਤਕ ਨਬੂਵਤ ਹੈ। ‘ਸੁਰਗਦੂਤਾਂ ਜਾਂ ਫਰਿਸ਼ਤਿਆਂ’ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਦੂਤ’ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਸੁਰਗ ਦੇ ਦੂਤ। ਖੁਦਾ ਦੇ ਦੂਤਾਂ (ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਜਾਂ ਇਵੈਂਜਲਿਸਟਾਂ) ਨੇ ‘ਉਸ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਇਆ’ (ਇੰਜੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ) ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਇਸ ਢੰਗ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਕਰੇ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲਵੋ: (1) ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਚ ਪਿੱਕ-ਐਂਡ-ਚੂਜ਼ (ਅਰਥਾਤ ਜੋ ਪਸੰਦ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ) ਢੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਮੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ,²⁸ ਅਤੇ (2) ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਕਈ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸੰਕੇਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ।

‘ਇਹ ਪੀੜੀ ਬੀਤ ਨਾ ਜਾਵੇਗੀ’ (ਮੱਤੀ 24:32-35;

ਮਰਕੁਸ 13:28-31; ਲੂਕਾ 21:29-36)

ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਮੇਟਦਿਆਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦਿੱਤਾ’ (ਲੂਕਾ 21:29ਓ), ‘ਅੰਜੀਰ ਦੇ ਬੂਟੇ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ’ (ਮੱਤੀ 24:32, 33; ਮਰਕੁਸ 13:28, 29; ਲੂਕਾ 21:29-31)। ਮੱਤੀ 24:33 ਅਤੇ ਮਰਕੁਸ 13:30 ਵਿਚ ‘ਇਹ ਗੱਲਾਂ’ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਯਿਸੂ ਨੇ ‘ਉਜਾੜਨ ਵਾਲੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਚੀਜ਼’ ਤੇ ਖ਼ਾਸ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਹੀਆਂ ਸਨ (ਮੱਤੀ 24:15; ਮਰਕੁਸ 13:14) ਅਰਥਾਤ, ‘ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ’ (ਲੂਕਾ 21:20)। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅੰਜੀਰ ਦੇ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਗਰਮੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਰੋਮੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨੇੜੇ ਸੀ।²⁹

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਆਇਤ ਤੇ ਆ ਗਏ ਹਾਂ: ‘ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਤ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦ ਤੀਕਰ ਇਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਹੋ ਲੈਣ ਇਹ ਪੀੜੀ ਬੀਤ ਨਾ ਜਾਵੇਗੀ’ (ਮੱਤੀ 24:34; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13:30; ਲੂਕਾ 21:32)। ‘ਇਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ’ ਦਾ ਅਰਥ ਪਿਛਲੀ ਆਇਤ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੈ (ਮੱਤੀ 24:33) ਅਰਥਾਤ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਯਿਸੂ ਨੇ ਰੋਮੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਘੇਰਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੇ ਖ਼ਾਸ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ।

ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਪੀੜੀ’ ਦਾ ਮੂਲ ਅਰਥ ਸਮੇਂ ਦੇ ਉਸ ਖ਼ਾਸ ਕਾਲ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸੀ।³⁰ ਮੱਤੀ ਨੇ ‘ਪੀੜੀ’ ਸ਼ਬਦ

ਨਾਲ ‘‘ਇਹ’’ ਵਰਤਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਮਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ (ਵੇਖੋ 11:16; 12:41, 42)।³¹ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿਣ ਤੇ ਚਾਲ੍ਹੀ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ 70 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨਕਾਲ ਵਿਚ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਸੀਹ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੀ ਯਿਸੂ ਦੀ ਨਬੂਵਤ ਪੱਕੀ ਸੀ? ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਟਲ ਜਾਣਗੇ ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਚਨ ਕਦੇ ਨਾ ਟਲਣਗੇ’’ (ਮੱਤੀ 24:35; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13:31; ਲੂਕਾ 21:33)। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ, ਮਸੀਹ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਨਬੂਵਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਦੂਜੀ ਆਮਦ (ਮੱਤੀ 24:36-51; ਮਰਕੁਸ 13:32-37)

ਮੱਤੀ 24:36, ਤੋਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਵੱਖਰਾ ਵਿਸ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਕਈ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਉਸ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ:³² (1) ਉਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਭਰੇ ‘‘ਪਰ’’ ਦੇ ਨਾਲ ਨਵਾਂ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ:³³ ‘‘ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਅਤੇ ਘੜੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ...’’ (ਮੱਤੀ 24:36; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13:32)। (2) ਬਹੁਵਚਨ ‘‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ’’ (ਮੱਤੀ 24:22, 29; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13:20, 24) ਅਤੇ ਇਕਵਚਨ ‘‘ਉਸ ਦਿਨ’’ (ਮੱਤੀ 24:36; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13:32) ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਹੈ।³⁴ (3) ਮੱਤੀ 24:36 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਕਈ ਫ਼ਰਕ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।³⁵ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ, ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ‘‘ਨਿਸ਼ਾਨ’’ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ (ਇਹ ‘‘ਨਿਸ਼ਾਨ’’ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਰੋਮੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਘੇਰਨ ਦਾ ਸੀ [ਲੂਕਾ 21:20])। ਪਰ ਫਿਰ ਉਹ ਇਕ ਘਟਨਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਚਿਤਾਵਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਦੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਮੱਤੀ 24:36 ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਆਖਿਰਕਾਰ: ਮੱਤੀ 24:3 ਵਿਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਕਿ ‘‘... ਤੇਰਾ ਆਉਣਾ ਅਰ ਜੁਗ ਦੇ ਅੰਤ ਦਾ ਕੀ ਲੱਛਣ ਹੋਵੇ?’’ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸੀ।

‘‘ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਅਤੇ ਉਸ ਘੜੀ ਨੂੰ’’ (ਮੱਤੀ 24:36-41; ਮਰਕੁਸ 13:32)

ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਆਉਣ ਅਤੇ ਜੁਗ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ‘‘ਨਿਸ਼ਾਨ’’ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਆਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ: ‘‘ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਅਤੇ ਉਸ ਘੜੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਨਾ ਸੁਰਗ ਦੇ ਦੂਤ ਨਾ ਪੁੱਤਰ ਪਰ ਕੇਵਲ ਪਿਤਾ’’ (ਮੱਤੀ 24:36; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13:32)।³⁶

... ਮਸੀਹ ... ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਦੋਂ ਆਵੇਗਾ। ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਭਾਵ ਅਰਥ ਵਾਂਗ, ਮਸੀਹ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ‘‘ਹਾਂ, ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਨ ਜੋ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਅਤੇ ਹੈਕਲ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ... ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਮੇਰੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਤੇਜ਼ ਨਾਲ ਬਦਲਾਂ ਤੇ ਆਵਾਂਗਾ। ... ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਖ਼ੁਦ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ।’’³⁷

ਯਿਸੂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ

ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਬਲਕਿ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਨੂਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਤਿਆਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਵਹਿ ਗਏ ਸਨ! ³⁸ ‘...ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਲੋ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਵਿਆਹ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਕਰਾਉਂਦੇ ਸਨ ਉਸ ਦਿਨ ਤੀਕਰ ਕਿ ਨੂਹ ਕਿਸਤੀ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ’ (ਮੱਤੀ 24:38; ਵੇਖੋ ਆਇਤਾਂ 37-39)।

ਖਾਣ, ਪੀਣ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀ ਪ੍ਰਭੂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਆਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਗਲਤ ਹੈ? ਨਹੀਂ, ਜਦ ਤਕ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਲਈ ਮਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਇਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਸਮੇਂ ਖੇਤ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਇਕ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ’ (ਮੱਤੀ 24:40)। ‘ਲੈ ਲਿਆ’ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਲੈ ਲਿਆ’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:2, 11 ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ), ਜਦਕਿ ‘ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ’ ਸਦਾ ਲਈ ਨਰਕ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਹੈ (2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 1:7-9)।³⁹ ਇਸ ਮਿਸਾਲ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਆਦਮੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਰਦਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ; ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਆਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਦੂਜਾ ਨਹੀਂ।⁴⁰ ਫਿਰ ਮਸੀਹ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਔਰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ (ਮੱਤੀ 24:41)।

‘ਜਾਗਦੇ ਰਹੋ’ (ਮੱਤੀ 24:42-51; ਮਰਕੁਸ 13:33-37)

ਮੱਤੀ 24:42-51 ਵਿਚ, ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਉਸ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਤੇ ਆ ਗਏ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਚਰਚਾ ਰੱਖੀ ਹੈ: ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਯਿਸੂ ਕਦੋਂ ਵਾਪਸ ਆਵੇਗਾ, ਸਾਨੂੰ ਸਦਾ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ: ‘ਸੋ ਜਾਗਦੇ ਰਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਜੋ ਤੁਹਾਡਾ ਪ੍ਰਭੂ ਕਿਹੜੇ ਦਿਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ’ (ਮੱਤੀ 24:42; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13:33)। ਉਸਦਾ ਆਉਣਾ ਰਾਤ ਵਿਚ ਚੋਰ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਂਗ, ਸੰਨ੍ਹ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਾਂਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 24:43, 44; ਵੇਖੋ 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:2; 2 ਪਤਰਸ 3:10)।⁴¹ ਉਸ ਦਾ ਆਉਣਾ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਚਾਣਕ ਆਉਣ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਪਰਤੀਤ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 24:45-51; ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 13:34)।⁴² ਖੁਦਾ ਦੇ ਹਰ ਸੇਵਕ ਲਈ ਯਿਸੂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ:

ਸੋ ਜਾਗਦੇ ਰਹੋ ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਭਈ ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕਦ ਆਵੇਗਾ, ਸੰਝ ਨੂੰ ਯਾ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਯਾ ਕੁੱਕੜ ਦੇ ਬਾਂਗ ਦੇਣ ਦੇ ਵੇਲੇ ਯਾ ਤੜਕੇ ਨੂੰ। ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਅਚਾਣਕ ਆਣ ਕੇ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁੱਤੇ ਵੇਖੇ। ਅਤੇ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਸੋ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਭਈ ਜਾਗਦੇ ਰਹੋ (ਮਰਕੁਸ 13:35-37)।

ਅਗਲੇ ਅਧਿਆਇ ਮੱਤੀ 25 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰੱਖਿਆ: ਦਸ ਕੁਆਰੀਆਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ, ਲਾੜੇ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਪੰਜ ਤਿਆਰ ਸਨ, ਪਰ ਪੰਜ ਨਹੀਂ (ਆਇਤਾਂ 1-13)। ਤੋੜਿਆਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ, ਮਸੀਹ ਨੇ ਸਿਖਾਇਆ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ (ਆਇਤਾਂ 14-30)। ਮੱਤੀ 25 ਅਧਿਆਇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਆਇਤਾਂ 31-46)।

ਸਾਰ

ਇਹ ਪਾਠ ਮੱਤੀ 24 ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ। ਕੀ ਮੈਂ ਇਸ ਔਖੇ ਅਧਿਆਇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ? ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਅਤੀਵਾਦ ਅਤੇ ਸਨਸਨੀਵਾਦ ਤੋਂ ਬਚਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਵਾਲ ਰਹਿਣਗੇ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵੀ ਹਨ।

ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ? ਮੈਂ ਫੇਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਜਵਾਬ ਕੜਕਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ‘‘ਨਹੀਂ’’ ਹੈ।⁴³ ਹੇਠਾਂ ਕੁਝ ਸਚਿਆਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਯਹੂਸਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

- ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਜਦ ਖੁਦਾ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਯਿਸੂ ਜੋ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹੋ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਾਸ ਦੀ ਉਸਦੀ ਨਬੂਵਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਵੇਂ ਹੀ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ! ਇਸ ਲਈ ਆਓ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਪਾਏ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕਹੀ ਗਈ ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੁਣੀਏ!

ਕੁਝ ਸਚਿਆਈਆਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਉਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

- ਮਸੀਹ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ!
- ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਆਵੇਗਾ।
- ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣ ਸਕੀਏ, ‘‘ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮੁਬਾਰਕ ਲੋਕੋ ਆਓ! ਜਿਹੜਾ ਰਾਜ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮੁੱਢੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੋਵੋ’’ (ਮੱਤੀ 25:34)!

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ‘‘ਅਤੇ ਉਹ ਚਲਿਆ ਗਿਆ (1)’’ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਪੁਆਇੰਟ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ²ਮੁੱਖ ਵਸੀਲਿਆਂ ਲਈ, ਵੇਖੋ। 1 ਮੱਕਾਬੀਆਂ 1:54, 2 ਮੱਕਾਬੀਆਂ 6:4, 5 (ਕੈਥੋਲਿਕ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ); ਅਤੇ ਜੋਸੇਫਸ *ਐਂਟੀਕਵਟੀਜ਼* 12.5.4. ³ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਕਮੀ ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ⁴ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ‘‘ਪਿਣਾਉਣੀ’’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਬੁੱਤਪ੍ਰਸਤੀ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਰੋਮੀ ਸਿਪਾਹੀ ਆਪਣੇ ਡੰਡਿਆਂ ਤੇ ਲੱਗੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜੋਸੇਫਸ ਨੇ ਇਸ ‘‘ਪਿਣਾਉਣੀ’’ ਬਾਰੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ (*ਐਂਟੀਕਵਟੀਜ਼* 18.3.1; 18.5.3; *ਵਾਰਜ਼* 6.6.1)। ⁵‘‘ਡੈਨੀਅਲ, 2’’ *ਟਰੁੱਥ ਫਾਰ ਟੁਡੇ* (ਜੂਨ 2001), 23–24 ਵਿਚ ਡੇਵਿਡ ਰੈਕਟਿਨ, ‘‘ਡੈਨੀਅਲ’ਜ਼ ਪ੍ਰੋਫ਼ੇਸੀ ਆਫ਼ ਦ ਸੈਵੰਟੀ ਵੀਕਸ।’’ ਜੋਸੇਫਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ *ਐਂਟੀਕਵਟੀਜ਼* 10.11.7 ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ⁶ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਮੇਂ ਤੇ

ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਿਸਾਲ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹੋ।⁷ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਮੀਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।⁸ ਵੇਖੋ ਜੋਸੇਫ਼ਸ ਵਾਰਜ਼ 5. 10. 1. ⁹“ਡੈਨੀਅਲ, 2” ਟਰੱਥ ਫ਼ਾਰ ਟੁਡੇ (ਜੂਨ 2001): 50 ਵਿਚ ਨੀਲ ਪ੍ਰਓਰ, “ਦ ਅਬਾਮੀਨੋਜ਼ਨ ਆਫ਼ ਡੈਜ਼ੋਲੋਜ਼ਨ” ਇਨ ਡੈਨੀਅਲ 9:27 ਐਂਡ ਮੈਥਿਊ 24: 15-21.”¹⁰ “ਵੱਡੀ ਬਿਪਤਾ” ਵਾਕ (ਇੱਥੋਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 7: 14 ਵਿੱਚੋਂ) ਨੂੰ ਕਈ ਪ੍ਰੀਮਿਲੇਨਿਅਲਿਸਟਾਂ (ਹਜ਼ਾਰ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ) ਵੱਲੋਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੀ ਕਾਲਪਨਿਕ ਹਕੂਮਤ ਤੋਂ ਇਕਦਮ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਵੱਡੀ ਬਿਪਤਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੱਤੀ 24 ਵਿਚ “ਵੱਡੀ ਬਿਪਤਾ” 70 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ।

¹¹“ਚੁਣਿਆਂ ਹੋਇਆਂ” ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਖ਼ੁਦ ਦੇ ਉਪਾਅ ਨਾਲ, ਭੱਜਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ ਸਨ।¹² ਇਹ ਬਦਲਾ ਮਸੀਹਾ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਖ਼ੁਦ ਵੱਲੋਂ ਸਜ਼ਾ ਸੀ।¹³ ਪ੍ਰੀਮਿਲੇਨਿਅਲਿਸਟ (ਭਾਵ ਹਜ਼ਾਰ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ-ਅਨੁਵਾਦਕ) “ਪਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ” ਦੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਵਾਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਯੁਗ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਮੇਂ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭਾਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਾ 70 ਈਸਵੀ ਦੀ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਾਨ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ (ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ) ਖ਼ੁਦਾ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਕਸਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤਕ “ਪੈਰਾਂ ਹੇਠਾਂ ਲਤਾੜਿਆ ਜਾਣਾ” ਸੀ, ਜੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੀ ਨਬੂਵਤ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ।¹⁴ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਿਆਨਕ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਖੋ 2 ਰਾਜਿਆ 6: 24-30. ¹⁵ ਜੋਸੇਫ਼ਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ 11,00,000 ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 97,000 ਬੰਦੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ (ਵਾਰਜ਼ 6. 9. 3.)। ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋਸੇਫ਼ਸ ਨੇ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ।¹⁶ ਜੋਸੇਫ਼ਸ ਵਾਰਜ਼ 5. 11. 1. ¹⁷ ਜੇ. ਨੌਰਵਲ ਗੈਲਡਨਹਾਈਸ, “ਲੂਕ,” ਦ ਬਿਬਲੀਕਲ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰ, ਸੰਪਾ. ਕਾਰਲ ਐਫ਼. ਐੱਚ. ਹੈਨਰੀ, (ਫਿਲਾਡੈਲਫੀਆ: ਹੌਲਮੈਨ, 1960), 3: 141. ¹⁸ ਹੈਕਲ ਦੇ ਕੁਝ ਸੋਨੇ ਬਾਰੇ, ਆਖਰੀ ਪਾਠ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ¹⁹ “ਡੈਨੀਅਲ, 2” ਟਰੱਥ ਫ਼ਾਰ ਟੁਡੇ (ਜੂਨ 2001), 23-24 ਵਿਚ ਡੇਵਿਡ ਰੈਕਟਿਨ, “ਡੈਨੀਅਲ” ਜ ਪ੍ਰੋਫ਼ੇਸੀ ਆਫ਼ ਦ ਸੈਵੰਟੀ ਵੀਕਸ।” ਭਾਈ ਰੈਕਟਿਨ ਨੇ ਇਸ ਵੇਰਵੇ ਦਾ ਇਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: ਹੈਰੀ ਥੌਮਸ ਕ੍ਰੈੱਕ, ਐਨ ਆਰਕਿਓਲੋਜੀਕਲ ਕੰਪੈਨੀਅਨ ਟੂ ਦ ਬਾਈਬਲ (ਲੰਡਨ: ਐਸਸੀਐਮ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1972), 249. ²⁰ ਮਸ਼ਹੂਰ “ਰੋਣ ਦੀ ਕੰਧ” ਸਣੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਹੀ ਕੰਧਾਂ ਬਚੀਆਂ ਹਨ। ਯਹੂਦੀ ਹੈਕਲ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਹੁਣ ਮਸਜਿਦ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ “ਦ ਡੂਮ ਆਫ਼ ਦ ਰੌਕ” ਨਾਂਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

²¹ ਮੱਤੀ 24: 24 ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ: ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੂਟੇ ਮਸੀਹ “ਵੱਡੇ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਅਤੇ ਅਚਰਜ ਕੰਮ ਵਿਖਾਉਣਗੇ ਕਿ ਜੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਚੁਣਿਆਂ ਹੋਇਆਂ (ਭਾਵ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ) ਨੂੰ ਵੀ ਭੁਲਾਏ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੰਦੇ।” “ਚਮਤਕਾਰ ਕਰਨ” ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਕੋਈ ਖ਼ੁਦ ਵੱਲੋਂ ਪਰਵਾਨ ਹੈ। ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਖ਼ੁਦ ਦੇ ਮੁਕਾਸ਼ਫ਼ੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।²² ਮੱਤੀ 24: 27 ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਤੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਮਸੀਹ ਦੀ ਆਮਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਆਮਦ ਭਾਵ ਉਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਦੀ ਗੱਲ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ “ਇੱਥੋਂ!” ਜਾਂ “ਉੱਥੋਂ!” ਦੀ ਅਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਜਦੋਂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ।²³ ਇਵੇਂ ਹੋਇਆ ਵੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੋਮੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਫ਼ਲਿਸਤੀਨ ਵਿਚ ਗਿਰਝਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁਗਣੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਹੈ

ਕਿ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਗਿਰਝਾਂ’ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਬਾਜ਼ਾਂ’ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਰੋਮੀ ਡੰਡਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਬਾਜ਼ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।²⁴ਆਖਰੀ ਪਾਠ ਨੂੰ ਫੇਰ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਅਪੋਕਲਿਪਟਿਕ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਮਾਣਕ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।²⁵ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਯੋਏਲ 2:28–32 ਵਿਚ ਵੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:16–21 ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਹੈ।²⁶ਇਸ ਨੂੰ ‘ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ’ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਭ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਸਨ।²⁷ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਵਿਰਤਾਂਤ 70 ਈਸਵੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖੇ ਗਏ।²⁸ਭਾਵ ਕੁਝ ਢੰਗਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਖਾਸ ਆਇਤ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਦੀ।²⁹ਮੱਤੀ ਅਤੇ ਮਰਕੁਸ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ‘ਤਾਂ ਜਾਣ ਲਓ ਜੋ ਉਹ ਨੇੜੇ ਹੈ’ (ਮੱਤੀ 24:33; ਮਰਕੁਸ 13:29) ਭਾਵ ਸਮਝ ਲਵੋ ਕਿ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਭੂ ‘ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।’ ਲੂਕਾ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਵਿਚ ਹੈ, ‘ਤਾਂ ਜਾਣੋ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਰਾਜ ਨੇੜੇ ਹੈ’ (ਲੂਕਾ 21:31)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ‘ਰਾਜ’ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਲੀਸੀਆ ਅਤੇ ਸੁਰਗ ਲਈ ਹਨ। ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਵਕਤ, ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ ਚਾਲੀ ਕੁ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਸੋ ਇਹ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੋ ਕੋਈ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਸੁਰਗ’ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਭਾਵ, ਇਸ ਵਗਤ ਦਾ ਅੰਤ), ਤਾਂ ਅਗਲੀ ਆਇਤ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ‘ਜਦ ਤੋੜੀ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਹੋ ਲੈਣ ਇਹ ਪੀੜ੍ਹੀ ਬੀਤ ਨਾ ਜਾਵੇਗੀ’ (ਲੂਕਾ 21:32)। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਸ ਦੁਵਿਧਾ ਦਾ ‘ਹੱਲ’ ‘ਪੀੜ੍ਹੀ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅਰਥ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾ ਕੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। (ਇਸ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ‘ਪੀੜ੍ਹੀ’ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਤੇ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵੇਖੋ) ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੱਲ ਸ਼ਾਇਦ ‘ਰਾਜ’ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਰਥ ‘ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਹਕੂਮਤ’ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਆਇਤ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇਸ ਦੇ ਢੰਗ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:13)।³⁰‘ਪੀੜ੍ਹੀ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੱਤੀ ਦੀ ਇੰਜੀਲ ਵਿਚ ਤੇਰਾਂ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (1:17; 11:16; 12:39, 41, 42, 45; 16:4; 17:17; 23:36; 23:34); ਹਰ ਵਾਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

³¹ਐਫ਼. ਫਰਮੈਨ ਕਿਅਰਲੀ, ‘ਐਨ ਐਕਸਜੇਸਿਸ ਆਫ ਮੈਥਿਊ 24.’ ਅਬਿਲੇਨ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੈਕਚਰਜ਼ (1980): 130. ³²ਇਕ ਸਾਫ਼ ਸੰਕੇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੱਤੀ 24:36 ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਇਕ ਰੇਖਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸੁਰਗ ਜਾਂ ਨਰਕ ਵਿਚ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (25:46) ਜਦਕਿ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਵੇਲੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।³³ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ‘ਪਰ’ ਲਈ ਮੂਲ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *de* ਹੈ।³⁴‘ਉਸ ਦਿਨ’ ਮੱਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿਆਮਤ ਦੇ ਦਿਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (7:22)।³⁵‘ਮੱਤੀ 24 ਵਿਚ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ’ ਚਾਰਟ ਵੇਖੋ।³⁶ਮੱਤੀ 24:36 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਖੁਦਾਈ ਖ਼ਾਸ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦੀ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।³⁷ਕਿਅਰਲੀ, 131–32. ³⁸ਨੂਹ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਲੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਲੀ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਈਬਲ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੁਬਾਰਾ ਆਵੇਗਾ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਵਚਨ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀਆਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਬਿਨਾ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਫੜੇ ਜਾਣਗੇ।³⁹ਪ੍ਰੀਮਿਲੇਨਿਅਲਿਸਟ (ਭਾਵ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ) ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਮੱਤੀ 24:40, 41 ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ‘ਰੈਪਚਰ’ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦ ਮਸੀਹ ਦੁਬਾਰਾ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਤਿਆਰ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬੱਦਲਾਂ ਵਿਚ ਉਠਾ ਲਏ ‘ਜਾਣਗੇ’ ਜਦਕਿ ਜੋ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ

ਵੱਡੀ ਬਿਪਤਾ ਦੇ ਕਾਲ ਲਈ ਧਰਤੀ ਤੇ ‘‘ਛੱਡ’’ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਈਬਲ ‘‘ਬਿਪਤਾ’’ ਦੇ ਕਾਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ‘‘ਰੈਪਚਰ’’ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ (ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 2: 6, 7)।⁴⁰ ਇਸ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਸੰਕੇਤ ਹੈ।

⁴¹ਜੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੱਤੀ 24:44 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ‘‘ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ’’ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਨਬੂਵਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦ ਨੇੜੇ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਦੇ ਆਵੇਗਾ ਜਦ ‘‘ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ’’! ਸਟੈਫ਼ਰਡ ਨੌਰਥ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ‘‘ਰਾਤ ਦੇ ਵਕਤ ਚੋਰ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਂਗ’’ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।⁴² ਇਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ‘‘ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੇਵਕ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਸੇਵਕ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ’’ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।⁴³ ਰੌਬਰਟਸਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘‘...ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਆਮ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡਦੇ ਹੋਏ ਉੱਥੇ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਖੁਦ ਯਿਸੂ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ’’ (ਏ. ਟੀ. ਰੌਬਰਟਸਨ, *ਏ ਹਾਰਮਨੀ ਆਫ ਦ ਗੌਸਪਲਜ਼ ਫਾਰ ਦ ਸਟ੍ਰੈਟੋਟਸ ਆਫ ਦ ਲਾਈਫ ਆਫ ਕ੍ਰਾਈਸਟ* [ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਹਾਰਪਰ ਐਂਡ ਰੋਅ, 1950], 173)।